

TAMPEREEN KÄRÄJÄOIKEUS

Kelloportinkatu 5 A

33101 TAMPERE

Puh. 03-2882 111

Telefax. 03-2882 781

30.9.2003

OIKEUSMINISTERIÖ

2. 10. 2003

OM 35/41/2002

04027:0/2002 laus

Oikeusministeriön lainvalmisteluosastolle

Lausuntona oikeusministeriön työryhmämietintöön OM 35/41/2002

“Rikesakkomenettelyn yksinkertaistaminen automaattisessa liikennevalvonnassa”

Tampereen käräjäoikeus toteaa seuraavaa:

Tavoite parantaa liikenneturvallisuutta eri keinoin on hyvä. Liikenne rikosten tutkinnassa on käsityksemme mukaan noudatettava yleisesti hyväksyttyjä rikosoikeuden periaatteita. Lähtökohtana on luonnollisesti se, että rikoksesta tai rikkomuksesta tuomitaan sen oikea tekijä. Jos tekijää ei tutkinnassa saada selvitettyksi, jää juttu ns. pimeäksi.

Kuten mietinnössä todetaan, Suomen perustuslaissa ja Suomea velvoittavissa kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa edellytetään, että rangaistavuuden tulee perustua syyllisyysperiaatteelle. Syyllisyysperiaate pitää sisällään sen, että henkilö on syytön niin kauan kunnes hänet tutkimusten perusteella ja tuomioistuimen päätöksellä syylliseksi todetaan.

Mietinnössä lähtökohtana on se, että rikesakon määrääminen automaattisessa liikennevalvonnassa saataisiin nykyistä joustavammaksi ja nopeammaksi sekä että se tapahtuisi nykyistä vähemmin poliisin voimavaroin. Kuitenkin siten, että se täyttäisi perustuslain sekä kansainvälisten ihmisoikeussopimusten vaatimukset.

Tavoite hoitaa kysymyksessä olevat asiat pienemmällä poliisijoukolla on hyvä silloin, jos säästyvät poliisiresurssit voisi kohdistaa niin sanottuihin rikoslakirikosten tutkintaan.

Ehdotuksessa yhtenä vaihtoehtona on esitetty vähäisten ylinopeusrikkomusten siirtämistä pois rikosoikeudellisesta järjestelmästä. Tällöin ajoneuvolla tehdystä rikkomuksesta vastaisi sen omistaja tai haltija. Kysymyksessä olevat henkilöt voisivat vapautua hallinnollisesta “rangaistuksesta” osoittamalla olevansa syytön eli käytettäisiin käännettyä todistustaakkaa. Tämä sotii rikosoikeudessa noudatettavia periaatteita vastaan. Kun ylinopeusrangaistuksestakin - tieliikennelain mukaisesti useasti saatuna seuraa määräaikainen ajokielto, on ehdottoman tärkeää, että oikea tekijä saa rangaistuksen. Tämän vuoksi käräjäoikeus, roolinsa mukaisesti, suhtautuu hyvin epäillen vanhojen periaatteiden romuttamiseen.

Sen sijaan harkittavaksi voisi ottaa sen, että bussi- ja taksikaistaa ajaminen muilla kuin kysymyksessä olevilla ajoneuvoilla voisi olla rangaistavaa omistaja- tai haltijaperiaatteella. Nämä rikkomuksethan eivät aiheuta liitännäisiä seuraamuksia.

Käsityksemme mukaan nykyinen rikesakkomenettely on oikeudenmukainen. Se todetaan mietinnössäkin. Mikäli halutaan liikenne rikkomuksista kiinni jäävien

määrää lisätä, on ensi sijaisesti lisättävä kameravalvontaa hyvillä laitteilla, joilla saadaan kuljettaja näkymään ja tunnistetuksi.

Edellä kerrotuin huomautuksin katsomme, että lain valmistelua on syytä jatkaa.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Reko Vilpas', written in a cursive style.

Reko Vilpas
Laamanni

Lausunnon valmistelun on tehnyt kärjätuomari Olli Veneskoski